

5. Śleszyński W. Województwo Poleskie. Krakow : Awalon, 2014. 336 s.
6. Łaskarzewska H. Nasza niepamięć. Losy zbiorów polskich w latach 1914–1920. *Roczniki biblioteczne*. 2014. №. 58. S. 49–86.
7. Gierowska-Kałuża J. Zarząd Cywilny Ziem Wschodnich (19 lutego 1919 9 września 1920). Warszawa, 2003. 447 s.
8. Śleszyński W. Województwo Poleskie. Krakow : Awalon, 2014. 336 s.
9. Siennicki J. Zabytki sztuki i kultury w województwie lubelskim. *Głos Lubelski*. 1925. № 126. S. 12–14.
10. Wojciechowski J. Historia powstania i rozwoju organizacji opieki państwowej nad zabytkami sztuki w Polsce. *Ochrona zabytków sztuki*. 1930–1931. Z. 1–4. S. 14–15.
11. Wojciechowski J. Historia powstania i rozwoju organizacji opieki państwowej nad zabytkami sztuki w Polsce. *Ochrona zabytków sztuki*. 1930–1931. Z. 1–4. S. 18

Получено 01.11.2018

Мороз І. М. До питання щодо організації системи охорони історико-культурної спадщини в Поліському воєводстві у 1920–1930-х рр.

У роботі вперше в історіографії питання розглядається процес організації системи охорони історико-культурної спадщини на території Поліського воєводства (1920–1930-ті рр.). Показано історію формування державних служб у сфері охорони історико-культурної спадщини на території сучасної Брестчини. Простежуються територіальні зміни консерваторських округів, до складу яких в різний час входило Поліське воєводство. Також у роботі підкреслюється, що в умовах внутрішньої політики колонізації польських околиць держави, поліські території були включені в загальнодержавні заходи по вивченню та збереженню історико-культурної спадщини і входили в сферу дослідницьких інтересів відповідних фахівців.

УДК 304.444

Олександр Семенович МОШЕНСЬКИЙ,

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

РОЛЬ ПРОФСПІЛОК У РОЗБУДОВІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

У СРСР профспілки були важливим елементом політичної системи. Будучи повністю підпорядкованими державі, вони виконували важливу роль контролю за трудовими колективами, а також, через функцію нагляду в соціально-трудої сфері, слідкували за виконанням законодавства про працю в установах і на підприємствах.

Україна отримала у спадок від Радянського Союзу достатньо розгалужену, вкрай централізовану, забюрократизовану і формалізовану систему профспілок, діяльність яких до цього часу регулюється законом України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» 1999 року. За майже двадцять років по тому в Україні відбулися кардинальні зміни соціально-економічного ландшафту. Якщо у 90-ті роки головним роботодавцем ще була держава, то сьогодні в цій ролі виступає приватний сектор економіки. Так, за даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі, питома вага державного сектору в економіці України за перше півріччя 2018 року становила лише 13,8 %.

Ринкові реформи, зміна форм власності призвели до появи нових явищ у сфері трудових відносин і, перш за все, посилення наступу на соціально-економічні права найманих працівників з боку роботодавців. При цьому роль профспілкових комітетів на підприємствах значно знизилась і на сьогодні вони практично не виконують найважливішу свою функцію – захисту прав трудящих. Профспілки майже усунулися від активної, неформальної участі в укладанні колективних договорів, не здійснюють моніторингу виконання вже укладених договорів. За даними деяких спеціалістів потенційні можливості колективних договорів виконуються роботодавцями сьогодні лише, приблизно, на 30 %. Це, зокрема, можна

пояснити й тим, що у психології працівників не відбулося кардинальних змін щодо їх участі в управлінні виробництвом, щодо усвідомлення ними необхідності більш активно відстоювати свої соціально-економічні права. Профспілки, зі свого боку, не проводять належної роз'яснювально-просвітницької та організаційної роботи в трудових колективах, їхнього голосу майже не чути в засобах масової інформації.

Таким чином, можна з упевненістю констатувати, що сьогоднішні українські профспілки перетворилися на абсолютний анахронізм і потребують або докорінного реформування, або повної ліквідації. До речі, враховуючи, значною мірою, символічну роль сучасних профспілок в соціально-економічному житті, їх зникнення навряд чи було б помічено суспільством, а працівниками бюджетної сфери навіть сприйнято позитивно, бо до цього часу по відношенню до них використовуються різного роду неформальні методи, що примушують їх до членства в профспілкових організаціях.

Україна, яка обрала європейський вектор свого розвитку, вкрай потребує встановлення саме європейського ґатунку відносин соціального партнерства, як між найманими працівниками і роботодавцями, так і між державою і громадянами, які б враховували вимоги сьогодення. Роль профспілок в налагодженні такого роду партнерства важко переоцінити. На жаль, розвиток профспілкового руху в Україні сьогодні знаходиться в стані стагнації. Питання реформування профспілок не стоїть у порядку денному ані законодавчої влади, ані виконавчої. На політичному обрії України лівий фланг, який, власне і мав би, за визначенням, опікуватися інтересами трудящих сьогодні майже оголений, там відсутня жодна партія, яка б могла ініціювати на загальнодержавному рівні розгляд цього нагального питання. «Знизу», у самих трудових колективах, більшість працівників, під загрозою втрати роботи (враховуючи складну ситуацію на ринку праці), навряд чи наважиться виступати з подібною ініціативою. Серед, переважно, соціально пасивного населення залишаються домінуючими настрої соціального інфантилізму та соціального утриманства. Профспілкові ж боси зацікавлені в існуючому статус-кво, яке забезпечує їм комфортне і достатньо безпроблемне існування, вони разом з роботодавцями вживають всіляких заходів, щоб у колективах не виникало навіть і думки щодо створення дійсно незалежних профспілок.

Часто можна почути про те, що політичні події в Україні 2014 року запустили процеси формування громадянського суспільства. На наш погляд, така думка є дещо хибною і, на жаль, в Україні громадянське суспільство формуватися ще навіть не почало. Окремі прояви громадянської активності окремих представників громадськості, які, до речі, не знаходять належної підтримки у суспільстві, ще не свідчать про наявність громадянського суспільства. Громадянське суспільство починає формуватися не в політичній сфері, а, найперше, в економічній, там і в тій мірі, де і в якій мірі з'являється готовність працівників гуртом виборювати та відстоювати свої соціально-економічні права. Здатність до масового, організованого та усвідомленого відстоювання своїх економічних інтересів і є першим проявом громадянської зрілості суспільства. Саме тут незамінна роль профспілкових організацій. Згадуючи відомий вислів В. Леніна про те, що «профспілки – це школа комунізму», можна з упевненістю говорити про те, що профспілки є справжньою школою громадянського суспільства. Саме у масових акціях, організованих профспілками, вперше зароджується і загартовується активістська громадянська політична культура, яка, власне, й створює основу для появи громадянського суспільства.

Досвід західних демократій свідчить про те, що у демократичних, правових державах вирішальну роль відіграють не політичні партії, а громадські об'єднання (до яких належать і профспілки), що охоплюють більшість населення. Лише вони, в якості домінуючої сили громадянського суспільства, знаходячись в постійному діалозі з владою і використовуючи весь комплекс методів впливу не неї – від конструктивної опозиції до жорстких ультимативних вимог, здатні відстоювати інтереси кожного громадянина. Роль профспілок у громадянському суспільстві визначається трьома чинниками: станом самого цього суспільства, станом профспілок та станом і політикою держави. М'яко кажучи, в Україні, всі три зазначені чинники сьогодні зовсім не сприяють підвищенню цієї ролі.

Профспілки покликані відігравати важливу роль щодо гуманізації відносин між трудом і капіталом, між державою і громадянами, бути, свого роду, амортизатором, що згладжує соціальні протиріччя в суспільстві. Виконуючи не лише захисну, а й представницьку

функцію, вони здатні відстоювати інтереси соціально незахищених груп населення. Профспілки, здійснюючи громадянський контроль над владою, виступають як асоціація громадянського суспільства, яка реалізує соціально орієнтовану, суспільно значущу функцію

Україна, в якій сьогодні накопичилося багато соціально-економічних протиріч, що можуть призвести до небезпечних для держави соціальних та політичних конфліктів, потребує створення якісно нових, незалежних та дієвих профспілок.

Одержано 29.10.2018

УДК 342.97

Діана Борисівна МУРАТОВА,

кандидат юридичних наук,

старший викладач кафедри адміністративного права і процесу

Національної академії внутрішніх справ;

Ніна Миколаївна ТИХОСТУП,

студент 3 курсу навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання

Національної академії внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕДУРИ НОСТРИФІКАЦІЇ ЯК РІЗНОВИДУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПОСЛУГИ

Особи, які здобули освіту за кордоном, нерідко стикаються з проблемами при продовженні освіти або вже при прийомі на роботу в нашій країні. Справа в тому, що іноземні свідоцтва і дипломи не відповідають українським стандартам. Щоб їх легалізувати, необхідно пройти процедуру нострифікації.

Нострифікація – це процес, що надає іноземним документам про освіту юридичну силу на території України. Результатом виступає свідоцтво встановленого зразка з експертним висновком. У вигляді останнього може бути повне або часткове визнання, а також відмова від такого.

Винятковим правом проводити нострифікацію наділене Міністерство освіти і науки. Регулює це наказ Міністерство освіти і науки № 632 «Порядок визнання і встановлення еквівалентності в Україні документів про освіту, виданих навчальними закладами інших держав» від 28.05.2012 р, затверджений у Мін'юсті 14.06.2012 за № 960/21272.

В багатьох країнах світу, в тому числі і в Україні, існує така процедура як визнання іноземних освітніх документів, або нострифікація іноземних дипломів. Це процес визнання рівня іноземної освіти в Україні і надання освітнім документам юридичної сили, оскільки формально власник іноземного диплому не має відповідної освіти і кваліфікації в країні перебування [1].

Процедура нострифікації відбувається згідно з положеннями, прийнятими на Лісабонській конвенції про визнання (Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні), яка була розроблена Радою Європи і ЮНЕСКО та прийнята національними представниками в Лісабоні 11 квітня 1997 року і ратифікована Україною 3 грудня 1999 року. Дана конвенція передбачає створення узгодженої та послідовної процедури визнання відповідних кваліфікацій в системі вищої освіти. Мета створення даного документа полягає в гарантуванні того, що кваліфікації країни-учасниці Конвенції з однієї держави можуть бути визнані в іншій.

Відповідно до Конвенції, основними є наступні принципи:

1. Власники кваліфікацій, присуджених в одній країні повинні мати належний доступ до оцінки цих кваліфікацій в іншій країні.

2. Кожна країна повинна визнавати кваліфікації, що видані іншими країнами та відповідають загальним вимогам отримання вищої освіти з метою доступу до програм, що належать до її системи вищої освіти, крім тих випадків, коли може бути доведено наявність суттєвих відмінностей між загальними вимогами і кваліфікаціями, за якими зроблено запит про визнання цієї кваліфікації.